

Еколошка антропологија, силабус и образложење предмета

Студијски програм: Докторске академске студије етнологије и антропологије

Назив предмета: Еколошка антропологија

Предметна наставница: доц. др Јелена Ћуковић

Статус предмета: изборни (јесењи семестар)

Број ЕСПБ: 6

Услов: читање и разумевање енглеског језика

Циљ предмета

Студенткиње и студенти докторских студија које/и се одлуче за овај курс упознаће се с историјом важног и комплексног односа антропологије и екологије, са основним аналитичким појмовима у оквиру етнекологије (ресурс, локално знање, одрживост животне околине) компаративне антропологије животне средине (културне разлике у перцепцији природе у георгафском и политичком смислу) и политичке екологије (еколошки активизам, држава и корпорације).

Исход предмета

Након похађања курса Еколошка антропологија студенти ће моћи да користе аналитичке појмове ове дисциплине у својим истраживањима. Моћи ће да се баве перцепцијом природе, дефинисањем еколошких проблема, као и да примене антропологију при решавању истих у оквиру њихове друштвене компоненте, коју ће научити да препознају и анализирају.

Садржај предмета

Теоријска настава

Еколошка антропологија је курс на којем се разматрају глобалне и локалне перцепције животне средине кроз концепт одрживости исте. На предмету ће се говорити поглавито о томе како се конципирају и конструишу проблеми у вези са околином у којој људи живе, који су узроци и која се решења се предлажу од стране различитих група. Основа предмета су елементи енвајронменталне антропологије, али акценат већине часова биће на политикама идентитета, еколошком активизму, корпоративној и државној

релацији у јавним политикама у вези са еколошким питањима, као и антропологији рударења.

Практична настава /

Обавезна литература

- Biersack, A. 1999. "Introduction: From the "New Ecology" to the New Ecologies. *American Anthropologist*. 101: 5–18.
- Blagojević, G. 2019. Voda kao pokretač društvenih akcija: izgradnja mini-hidroelektrana i grupa „Odranimo reke Stare planine“. *Etnološko-antropološke sveske Beograd* : Etnološko-antropološko društvo Srbije.(30, (n.s.) 19), 35-54.
- Bonnes, M. Marino, B. 1997. Environmental Psychology: From Spatial-Physical Environment to Sustainable Development, in Michael Redclift, Graham Woodgate (eds) *The International Handbook of Environmental Sociology*, Cheltenham, UK: Elgar, str. 28–54.
- Buttel, F. H. 1998. Some observations on states, world orders and the politics of sustainability, *Organization & Environment* 11: 261–86.
- Đurić, J. 1998. „Ekološki aspekti globalizacije“. *Filozofija i društvo* XIV: 45–60
- Đurić, J. 2007. „Ka održivom okruženju: politički apstinenti o ekološkim problemima u Srbiji“. *Probuđene nade – izneverena očekivanja. Politika i svakodnevni život* III, 131–170. Beograd: Fondacija Heinrich Boll.
- Đurić, J. 2012. Od ekološke antropologije do antropološke ekologije. *Priroda, etika, politika*, priručnik. A. Birešev, G. Pudar, D. Bošković(ur). Univerzitet u Beogradu: Institut za filozofiju i društvenu teoriju.
- Eriksen, T.H. 2022. The Sustainability of an Anthropology of the Anthropocene. *Sustainability*.
- Freese, B. 2006. *Coal: A human history*. London: Arrow books.
- Geertz, C. 1983. *Local Knowledge*. New York: Basic Books.
- Graham H. 2005. *Animism: Respecting the Living World*. Columbia University Press
- Greenberg, James B. Thomas K. Park 1994. Political Ecology, *Political Ecology* 1:1–12.
- Hanna, S., Folke, C. Maler, K.G. (eds) 1996. *Rights to Nature*, Washington DC: Island.
- Hastrup, K. (ed.) 2013. *Anthropology and Nature. Routledge Studies in Anthropology*. London: Routledge.
- Johnston, B.R. An Anthropological Ecology? Struggles to Secure Environmental Quality and Social Justice, *Kroeber Anthropological Society* 101 (1): 3–21.
- Kottak, C P. 1999. The New Ecological Anthropology, *American Anthropologist*, New Series, Vol. 101, No.1 23–35.
- Lowenhaupt Tsing, A. and Swanson, H.E. (eds)2017 . *Arts of Living on a Damaged Planet: Ghosts and Monsters of the Anthropocene*. **University Of Minnesota Press**.
- Mertes, T. (eds) 2004. *A Movement of Movements: Is Another World Really Possible?*, London & New York: Verso.
- Rappaport, R.A. 1971. Nature, culture, and ecological anthropology. in: Shapiro Harry L. [ur.] *Man, culture and society*, Oxford, itd: Oxford University Press / OUP
- Twine, R. T. 2001. "Ekofeminizmi u toku", *Ekološka čitanka*, Beograd: IFDT,

- Von Storch, L., Ley, L. and Sun, J. 2021. New climate change activism: before and after the Covid-19 pandemic. *Social anthropology : the journal of the European Association of Social Anthropologists = Anthropologie sociale*, 29(1), 205–209.
- West, P. and Brockington, D. 2006. Parks and people: the social impact of protected areas. *Annual Review of Anthropology*. 35: 251–277.
- Yarley, S. 1993. Standing in for nature: the practicalities of environmental organizations' use of science, u: Kay Milton (ed) *Environmentalism: The View from Anthropology*, London; New York: Routledge, 59-72.
- Ćirković, S.2019. Ugroženost životne sredine kao element antropološko-lingvističkih intervjua u Knjaževcu i okolini. Knjaževački kraj - potencijali, stanje i perspektive razvoja, Knjaževac : Narodna biblioteka "Njegoš"., 145-157.

Број часова активне наставе, теоријска настава: 4+1

Методe извођења наставе: дискусионе групе, консултативна настава, семинари

Настава у оквиру предмета Еколошка антропологија одвијаће се кроз редовне консултације (онлине и уживо) у вези са израдом истраживачког рада, прилагођеног теми докторске дисертације кандидата/кандидаткиње, као и дискусије везане за избор релевантне литературе, употребу аналитичких појмова и израду докторске тезе, односно обавезну презентацију студентских истраживачких радова који су део исте.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе: презентација истраживачког рада (50 поена)

Завршни испит: усмени испит (50 поена)